

The Electronic *Manipulus florum*
www.manipulusflorum.com

Bellum ai
cum fonte primo

Euidenter apparet nimium copiosos exercitus
magis propria multitudine
quam hostium uirtute depressos.
Nam pluribus casibus subiacet amplior multitudo.
In itineribus pro mole sua semper est tardior;
in longiore autem agmine
et iam a paucis superuentum adsolet pati.

Quod si casu acies uerterint tergum,
necesse est multos cadere de multis et

ideo ueteres qui remedia
difficultatum experimentis didicerant,
non tam numerosos quam eruditos
exercitus habere uoluerunt.

Vegecius ibidem (de re militari libro III.) capitulo I.

Nam cum Xersis et Darii vel Mitridatis
ceterorumque regum qui innumerabiles armaverant
populos exempla releguntur,
euidenter apparet nimium copiosos exercitus
magis propria multitudine
quam hostium uirtute depressos.
Nam pluribus casibus subiacet amplior multitudo.
In itineribus pro mole sua semper est tardior;
in longiore autem agmine
etiam a paucis superuentum adsolet pati;
in locis autem asperis vel fluminibus transeundis
propter impedimentorum moras saepe decipitur;
praeterea ingenti labore numerosis animalibus
equisque pabula colliguntur.
Rei quoque frumentariae difficultas,
quae in omni expeditione vitanda est,
cito maiores fatigat exercitus.
Nam quantolibet studio praeparetur annona,
tanto maturius deficit quanto pluribus erogatur.
Aqua denique ipsa nimiae multitudini
aliquando vix sufficit.
Quod si casu acies uerterint tergum,
necesse est multos cadere de multis et
illos qui effugerint ut semel territos
postea formidare conflictum.
Veteres autem qui remedia
difficultatum experimentis didicerant
non tam numerosos quam eruditos armis
exercitus habere uoluerunt.

Publius Flavius Vegetius Renatus, *Epitoma rei
militaris*, 3.1.4-8 (M.D. Reeve ed., pp.65-6, ll.16-
28, 1-9).